YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO
29 päivänä lokakuuta 1980 *

Asiassa 22/80,

jonka Amtsgericht Berlin-Schöneberg on saattanut ETY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa

Boussac Saint-Frères SA, Lille (Ranska),

vastaan

Brigitte Gerstenmeier, Euskirchen (Saksan liittotasavalta),

ennakkoratkaisun ETY:n perustamissopimuksen 7 artiklan tulkinnasta,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN,

toimien kokoonpanossa: presidentti H. Kutscher, jaostojen puheenjohtajat P. Pescatore ja T. Koopmans sekä tuomarit J. Mertens de Wilmars, Mackenzie Stuart, A. O'Keeffe ja A. Touffait,

julkisasiamies: H. Mayras,
kirjaaja: A. Van Houtte,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

on antanut seuraavan

tuomion

1 Amtsgericht Berlin-Schöneberg on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle 24.11.1979 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 14.1.1980, ETY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla kysymyksen perustamissopimuksen 7 artiklan soveltamisesta.

2 Ranskaan sijoittautunut yritys, joka oli myynyt ja toimittanut tekstiilejä Saksan liittotasavallassa asuvalle kauppiaalle, saattoi saksalaisen tuomioistuimen käsiteltäväksi hakemuksen, joka koski kyseiseen sopimukseen liittyvän laskun maksamatta olevan määrän perimistä "Mahnverfahren"-nimellä tunnettua menettelyä noudattaen. Menettelyn avulla velkojan on mahdollista saada tiettyä rahamäärää koskeva maksamismääräys yksinkertaisesti ja nopeasti. Hakemuksen esittämisen jälkeen velallista ei kehoteta saapumaan tuomioistuimeen; velallinen voi kuitenkin esittää vastaväitteen sen jälkeen kun maksamismääräys ("Mahnbescheid"), jonka tuomioistuin on velkojan täyttämän lomakkeen perusteella laatinut, on annettu hänelle tiedoksi; mikäli maksamismääräystä ei vastusteta, se muutetaan velkojan pyynnöstä täytäntöönpanokelpoiseksi maksamismääräykseksi ("Vollstreckungsbescheid").

3 Amtsgericht otti huomioon sen, että ennen 1.7.1977 tätä menettelyä noudattaen oli mahdollista periä kansallisen tai ulkomaisen rahan määräinen velka, mutta mainitusta päivästä alkaen, jolloin 3.12.1976 annettu niin kutsuttu yksinkertaistamislaki tuli voimaan, ei menettelyä enää voida käyttää velan perimiseksi Saksan alueelle sijoittautuneelta velalliselta, jos velka on ulkomaisen rahan määräinen, kun taas menettelyä voidaan käyttää ulkomaisena rahan määräisen velan perimiseen ulkomaille sijoittautuneelta velalliselta.

4 Näissä olosuhteissa kansallinen tuomioistuin esitti yhteisöjen tuomioistuimelle kysymyksen, onko tämä Saksan prosessioikeuteen tehty muutos muihin yhteisön jäsenvaltioihin sijoittautuneita velkojia syrjivä toimenpide, jota on pidettävä vaikutuksettomana, koska se on perustamissopimuksen 7 artiklan vastainen.

5 Vaikka yhteisöjen tuomioistuin ei perustamissopimuksen 177 artiklaa soveltaessaan voi antaa ratkaisua kansallisen lain pätevyydestä, sillä on kuitenkin toimivalta, toimiessaan yhteistyössä kansallisten tuomioistuinten kanssa,

esittää ne yhteisön oikeuteen liittyvät näkökohdat, joiden tulkinnan avulla kansallisen tuomioistuimen on mahdollista ratkaista sen käsiteltävänä olevat ongelmat.

6 Asiakirjoista ilmenee, että saksalaisessa tuomioistuimessa epävarmuutta herättäneen yksinkertaistamislain tarkoituksena on järkeistää maksamismääräysmenettelyä tietokoneiden avulla. Koska tekninen tutkimus osoitti, että ulkomaan valuuttana annettujen velkojen ottaminen elektroniseen käsittelyjärjestelmään aiheuttaisi suuria vaikeuksia, Saksan viranomaiset päättivät periaatteessa rajoittaa maksamismääräysmenettelyn soveltamisen Saksan rahan määräisiin velkoihin. Viranomaiset hyväksyivät kuitenkin poikkeuksen tähän sääntöön siltä osin kuin kyse on ulkomaisen rahan määräisten velkojen perimisestä sellaiselta velalliselta, joka on sijoittautunut tuomioistuimen toimivaltaa ja tuomioiden täytäntöönpanoa yksityisoikeuden alalla koskevan 27.9.1968 tehdyn Brysselin yleissopimuksen sopimusvaltioiden alueelle, koska yleissopimuksen määräykset tekivät poikkeuksesta välttämättömän.

7 Lisäksi asiakirjoista ilmenee, että velkojat, jotka eivät voi hyödyntää yksinkertaistettua "Mahnverfahren"-menettelyä, voivat edelleen käyttää tavanomaista tuomioistuinmenettelyä. Myös velkojan, joka on "Mahnverfahren"-menettelyssä hakenut maksamismääräystä, on käytettävä tavanomaista tuomioistuinmenettelyä velallisen vastustettua määräystä.

8 Tässä tilanteessa kansallisen tuomioistuimen esittämä kysymys on käsitettävä siten, että siinä kysytään, ovatko perustamissopimuksen 7 artiklan määräykset ristiriidassa kansallisen siviiliprosessioikeudellisen säännöksen kanssa, jossa säädetään yksinkertaistetusta velkomismenettelystä, jota kansalliselle alueelle sijoittautuneelta velalliselta ulkomaisena valuuttana annettua velkaa perivät velkojat eivät voi käyttää, mutta jossa annetaan kaikille jonkin jäsenvaltion alueelle sijoittautuneille velkojille mahdollisuus velkomiseen tuomioistuimissa tavanomaisia menettelyitä noudattaen riippumatta siitä, minkä valuutan määräinen velka on.

9 ETY:n perustamissopimuksen 7 artiklassa kielletään kaikki kansalaisuuteen perustuva syrjintä perustamissopimuksen soveltamisalalla. Kyseisessä artiklassa kielletään sekä näkyvä, kansalaisuuteen perustuva syrjintä, että kaikki peitellyn syrjinnän muodot, joilla muita erottelevia perusteita käyttäen päädytään samaan tulokseen.

10 On selvää, että kansallinen lainsäädäntö, joka asettaa asian saattamiselle tuomioistuinkäsittelyyn edellytyksiä, jotka liittyvät valuuttaan, jonka määräinen velka on, voi asettaa muihin jäsenvaltioihin sijoittautuneet velkojat huonompaan asemaan verrattuna kansalliselle alueelle sijoittautuneisiin velkojiin ja muodostaa näin yhteismarkkinoiden kaupallisille suhteille esteen, joka vaikuttaa pääasiassa muiden jäsenvaltioiden kansalaisiin.

11 Väliintulijana tuomioistuinkäsittelyssä esiintynyt Saksan hallitus on korostanut, ettei tämän kaltainen lainsäädäntö voi aiheuttaa syrjintää, koska valuuttaan, jonka määräinen velka on, perustuva ero on asiallisin syin perusteltua, sillä Saksan lainsäädännössä tarkoitettu elektroninen käsittely "Mahnverfahren"-menettelyn yksinkertaistamiseksi ei sovellu ulkomaan rahan määräisten velkojen käsittelyyn.

12 Peruste ei ole vakuuttava. Koska Saksan lainsäädäntö antaa mahdollisuuden "Mahnverfahrenin" käyttöön ulkomaan rahan määräisten velkojen perinnässä muiden Brysselin yleissopimuksen sopimusvaltioiden alueelle sijoittautuneilta velallisilta ja koska tämän säännön täytäntöönpano edellyttää, kuten on todettu, näiden hakemusten käsittelyä manuaalisesti "Mahnverfahren"-menettelyn yhteydessä, kansalliselle alueelle sijoittautuneilta velallisilta perittävien ulkomaan rahana olevien velkojen osalta ei voida vedota siihen, että kaikki tässä menettelyssä perittävät saatavat olisi voitava käsitellä elektronisesti.

13 Tämä päätelmä ei kuitenkaan ratkaise ongelmaa kokonaan. Erottelu, joka perustuu valuuttaan, jonka määräinen velka on ja jota sovelletaan ainoastaan yksinkertaistettuun velkomismenettelyyn, ei ole edes epäsuorasti kansalaisuuteen perustuvaa syrjintää, jos sopimuspuolet voivat vapaasti valita velan valuutan ja jos tavanomaiset velkomismenettelyt ovat toisen jäsenvaltion alueelle sijoittautuneiden velkojien käytettävissä riippumatta valuutasta, jonka määräinen velka on.

14 Kysymykseen on siis vastattava, että perustamissopimuksen 7 artiklan määräykset eivät ole ristiriidassa sellaisen kansallisen siviiliprosessioikeudellisen säännöksen kanssa, jossa säädetään yksinkertaistetusta velkomismenettelystä, jota kansalliselle alueelle sijoittautuneelta velalliselta ulkomaisen rahan määräistä velkaa perivät velkojat eivät voi käyttää, mutta jossa annetaan kaikille jonkin jäsenvaltion alueelle sijoittautuneille velkojille mahdollisuus velkomiseen tuomioistuimissa tavanomaisia menettelyitä noudattaen riippumatta siitä, minkä valuutan määräinen velka on.

Oikeudenkäyntikulut

15 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneille Saksan liittotasavallan hallitukselle ja Euroopan yhteisöjen komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikuluista.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN

on ratkaissut Amtsgericht Berlin-Schönebergin 24.11.1979 tekemällään päätöksellä esittämän kysymyksen seuraavasti:

ETY:n perustamissopimuksen 7 artiklan määräykset eivät ole ristiriidassa sellaisen kansallisen siviiliprosessioikeudellisen säännöksen kanssa, jossa säädetään yksinkertaistetusta velkomismenettelystä, jota kansalliselle alueelle sijoittautuneelta velalliselta ulkomaisen rahan määräistä velkaa perivät velkojat eivät voi käyttää, mutta jossa annetaan kaikille jonkin jäsenvaltion alueelle sijoittautuneille velkojille mahdollisuus velkomiseen tuomioistuimissa tavanomaisia menettelyitä noudattaen riippumatta siitä, minkä valuutan määräinen velka on.

Kutscher Pescatore Koopmans

Mertens de Wilmars Mackenzie Stuart O'Keeffe Touffait

Julistettiin Luxemburgissa 29 päivänä lokakuuta 1980.

A. Van Houtte
kirjaaja

H. Kutscher
presidentti